

Danmarks Omsætning med Udlandet af Landbrugets Produkter og Hjælpestoffer i Aaret 1908,

sammenlignet med Omsætningen i tidligere Aar,

af

Ekspeditionssekretær *N. C. Christensen*,
Statens statistiske Bureau.

Af den samlede Værdi for Udførsel til Udlandet af danske Produkter og Frembringelser af alle Slags udgør Landbrugsprodukter de ni Tiendedele; Landbrugs-eksporten er altsaa langt det vigtigste blandt Betalingsmidlerne for Danmarks forholdsvis store Indførsel af alle mulige Slags fremmede Varer*). I 1906—07 frem-

) Danmarks Udgifter til Udlandet ved Køb af fremmede Varer have i en Aarrække været større end de Indtægter, som Landet skaffer sig fra Udlandet ved Salg af danske Produkter eller paa anden Maade (ved Skibsfart m. m.). Handelsstatistikken viser aarlig en meget stor Merindførselsværdi, i Gennemsnit af 1901—05 over 100 Mill. Kr. Dette er dog ikke det afgørende Bevis for, at der er et stort Deficit; thi man kan ikke paa Forhaand afvise den Indvending, at Statistikkens Merindførsel er større end den Merindførsel, der faktisk har fundet Sted. Det er en saa omfattende og vanskelig Opgave at kontrollere og optælle alle de i hvert Aar over hele Landets Grænse ind- og udførte Varemengder og derefter ansætte dem til Værdi, at Tvivl om, at Statistikkens Opgørelser ere fuldstændige og nøjagtige paa alle Punkter, er berettiget. Der foreligger imidlertid direkte Opgørelser, som vise, at Landet i en Aarrække og særlig i de sidste Aar har forgældet sig til Udlandet; i 8 Aar, fra 1899 til 1907, har Gældsforøgelserne udgjort over 400 Mill. Kr. (Jfr. Statistisk Tabelværk, 5. Række, Litra D, Nr. 22, S. 8.) Denne Gæld er, foruden ved den Aar for Aar stigende Renteydelse til Udlandet, hovedsagelig hidført gennem Vareomsætningen, idet Betalingen for Indførselsoverskudet er udlignet ved Beløbene for danske Stats-, Kommune- og Kreditforænsningsobligationer, Aktier m. m. anbragte i Udlandet.

kaldte den forøgede Virksomhed særlig i industrielle og lignende Fag en forøget Import, der tilmed blev betalt med særlig høje Priser. Indførselsværdien dreves der- ved voldsomt i Vejret. Landbrugsbalancen i den uden- landske Omsætning i 1906—7 viste derimod Tilbagegang sammenlignet med de nærmest foregaaende Aar. Følgen blev da ogsaa, at den samlede Merindførselsværdi steg fra 92 Mill. Kr. i 1905 til 184 Mill. Kr. i 1907, altsaa med over 90 Mill. Kr. i Løbet af to Aar.

I det nu sidst forløbne Aar — for hvis Landbrugs- omsætning der skal gøres Rede i det efterfølgende — er Indførselsoverskudet i den danske Handelsbalance atter bragt ned imod den sædvanlige Størrelse, nemlig fra 184 til 114 Mill. Kr. Nedenstaaende Oversigt, hvori der for 1908 og de foregaaende fem Aar er skelnet mellem Landbrugsvarer og andre Varer, viser, at dette Resultat er fremkommen ved en Forøgelse af Udførselsoverskudet i Landbrugsomsætningen paa 32 Mill. Kr. og en For- mindskelse af Merindførselsværdien for »Andre Varer« paa 38 Mill. Kr.

	Landbrugsvarer			Andre Varer			Ialt
	Udførsel	Indførsel	Udførsels- overskud	Udførsel	Indførsel	Indførsels- overskud	Ind- førsels- overskud
	Mill. Kr.	Mill. Kr.	Mill. Kr.	Mill. Kr.	Mill. Kr.	Mill. Kr.	Mill. Kr.
1908	397.0	206.1	190.9	42.5	347.4	304.9	114.0
1907	371.0	212.1	158.9	45.8	389.0	343.2	184.3
1906	355.4	211.7	143.7	38.1	347.6	309.5	165.8
1905	350.5	178.7	171.8	40.4	303.8	263.4	91.6
1904	327.2	165.0	162.2	31.4	300.7	269.3	107.1
1903	316.7	154.4	162.3	35.5	289.4	253.9	91.6

Landbrugsbalancen i den udenlandske Omsætning har altsaa i 1908 taget god Revanche for de to fore-

Tabel 1. Værdi for Omsætningen af Landbrugsprodukter

(Bortset fra

Varerne	Udførsel af indenlandske Varer		
	1908 1	1907 2	1906 3
Smør	Mill. Kr. 183.08	Mill. Kr. 169.08	Mill. Kr. 161.78
Fløde og Mælk	6.06	5.99	4.70
Æg	27.42	26.54	25.50
Flæsk	101.98	96.42	83.38
Heste	12.37	13.65	17.41
Hornkvæg	27.26	23.09	24.58
Faar	0.03	0.03	0.05
Svin og Grise	0.00	0.00	0.00
Levende Fjerkræ	0.00	0.00	0.00
Kød af Hornkvæg	5.85	5.61	7.44
Kød af Faar	0.22	0.23	0.27
Kød af andre Dyr; Slagteriaffald o. l.	4.72	4.97	4.87
Fedt og Oleomargarin; Margarine	3.96	3.19	2.95
Andre Madvarer af Landbrugets Husdyr*)....	0.05	0.14	0.39
Huder og Skind; Ben; Talg m. m.**)	13.30	12.30	13.79
Korn, uformalet (herunder Malt)	8.64	7.56	6.16
Korn, formalet	1.00	1.07	0.88
Foderstoffer***)	0.47	0.58	0.74
Frø til Udsæd	0.55	0.59	0.53
Fremmede Gødningsstoffer
Anslaaet Værdi for Foderstof i indført Oliefrø o. l.
Tilsammen...	396.96	371.04	355.42

*) Hovedsagelig Ost. **) Uld er ikke medregnet, da Industriomsætningen
 ***) Udførselen af danske Oliekager, Melassefoder o. l. er ikke medregnet, da

Anm. Tabellens Opgørelse over Udførsel omfatter alle Landbrugspro-
 Hvidkaal) og enkelte andre smaa Poster. — I Opgørelsen over Indførsel er først og
 og Foderstoffer, Frø, Træk- og Tillægsdyr, Gødningsmidler o. s. v.); her burde
 til Landbruget, men disse kunne ikke særlig udskilles fra den øvrige Import
 brugsprodukter, der indføres til Erstatning for den i Reglen dyrere danske
 Flæsk, Kvæg m. m.). At opstille en rationel Regel for, hvad der bør tages

og Landbrugets Hjelpestoffer i Aarene 1906—08.

Transit.)

Indførsel til Forbrug af fremmede Varer			Udførsel af indenlandske Varer større (+) eller mindre (÷) end Indførsel til Forbrug af fremmede Varer		
1908 4	1907 5	1906 6	1908 7	1907 8	1906 9
Mill. Kr.	Mill. Kr.	Mill. Kr.	Mill. Kr.	Mill. Kr.	Mill. Kr.
3.51	6.04	9.94	+ 179.57	+ 163.04	+ 151.84
0.14	0.07	0.02	+ 5.92	+ 5.92	+ 4.68
1.17	1.89	3.05	+ 26.25	+ 24.65	+ 22.45
0.22	0.32	1.49	+ 101.76	+ 96.10	+ 81.89
5.48	7.87	7.59	+ 6.89	+ 5.78	+ 9.82
0.22	0.58	1.95	+ 27.04	+ 22.51	+ 22.63
0.01	0.01	0.03	+ 0.02	+ 0.02	+ 0.02
0.01	0.00	0.00	÷ 0.01	+ 0.00	+ 0.00
0.13	0.15	0.26	÷ 0.13	÷ 0.15	÷ 0.26
0.50	0.82	0.84	+ 5.35	+ 4.79	+ 6.60
0.39	0.70	0.58	÷ 0.17	÷ 0.47	÷ 0.31
1.59	1.96	1.77	+ 3.13	+ 3.01	+ 3.10
23.54	20.06	19.36	÷ 19.58	÷ 16.87	÷ 16.41
1.07	1.14	1.15	÷ 1.02	÷ 1.00	÷ 0.76
4.99	5.97	7.16	+ 8.31	+ 6.33	+ 6.63
68.64	75.23	79.24	÷ 60.00	÷ 67.67	÷ 73.08
11.74	9.92	8.13	÷ 10.74	÷ 8.85	÷ 7.25
61.71	58.51	51.71	÷ 61.24	÷ 57.93	÷ 50.97
8.47	8.04	6.70	÷ 7.92	÷ 7.45	÷ 6.17
9.63	9.86	8.14	÷ 9.63	÷ 9.86	÷ 8.14
2.90	3.00	2.60	÷ 2.90	÷ 3.00	÷ 2.60
206.06	212.14	211.71	+ 190.90	+ 158.90	+ 143.71

her dominerer for stærkt, og dansk Faareuld ikke kan udskilles i Udførselen. disse Varer ere Industriprodukter.

dukter af Betydning; udeladt er kun forskellige Markvækster (især Kartofler og fremmest optaget de til det danske Landbrug indførte Hjelpestoffer (Foderkorn ogsaa medregnes Landbrugsmaskiner og andre Industriprodukter, der indføres under samme Toldpositioner. Dernæst er medregnet en Del fremmede Landbrugsekspor (fremmed Smør, Margarine, Margarineraastoffer, Kød og med, lader sig forøvrigt ikke gøre.

gaaende Aars relative Tilbagegang. Der udførtes for 397 Mill. Kr. danske Landbrugsprodukter og indførtes til Forbrug af fremmede Landbrugsvarer for 206 Mill. Kr., saa at der altsaa var et Overskud paa 191 Mill. Kr. I 1905, det Aar, der hidtil har staaet med den bedste Balance i Landbrugsomsætningen, var Overskudet 172 Mill. Kr.

Værdien for de enkelte Varegrupper i de sidste tre Aar er anført i Tabel 1, Side 610—11, der svarer til de i Tidsskriftets tidligere Aargange meddelte Opgørelser. Det ses af Tab. 1 (Kol. 7—8), at af de 32 Mill. Kr., hvormed Udførselsoverskudet steg i 1908, falder over Halvdelen — nemlig 16.5 Mill. Kr. — alene paa Smør-omsætningen, idet der her var Stigning i Prisen, Forøgelse af Produktionen til Eksport og Nedgang i Forbruget af fremmed Smør, altsaa Fremgang paa alle Leder. For Flæsk, Kvæg og Kød var der ogsaa Forøgelse af Eksportmængden, men Nedgang i Prisen bevirkede, at Værdien ikke gik frem i tilsvarende Grad. Endelig skal endnu fremhæves, at Merindførselen af Korn og Fødestoffer blev formindsket med et Par Mill. Kr. i 1908; i de fleste tidligere Aar derimod plejer en forøget Udgift paa denne Konto at ophæve en større eller mindre Del af Fremgangen i Husdyrbrugets Eksport.

Idet der iøvrigt henvises til Tabel 1 og til de senere følgende Redegørelser for Landbrugsomsætningens Hovedgrene, skal der nedenstaaende meddeles en samlet Oversigt over Forandringen i Mængde og Pris fra 1907 til 1908 ved de enkelte Artikler.

Udførsel af Smør: Opgang i Mængde og Pris. Udførselsoverskudet yderligere forøget ved formindsket Forbrug af fremmed Smør.

Indførsel af animalske Fedtstoffer til Erstatning af Smør: Nedgang i Mængde af Margarine, Opgang i Mængde af Oleomargarin, Neutrallard m. fl. Fedtstoffer, Opgang, til Dels meget betydelig, i Prisen for alle disse Varesorter.

- Udførsel af Æg: Opgang i Mængde (Udførselsoverskudet yderligere forøget ved formindsket Forbrug af udenlandske Æg), Nedgang i Pris.
- Udførsel af Flæsk: Stærk Opgang i Mængde, Nedgang i Pris.
- Udførsel af levende og slagtet Kvæg: Opgang i Mængde, Nedgang i Pris. Udførselsoverskudet yderligere forstærket ved formindsket Indførsel.
- Udførsel af Heste: Nedgang i Mængde og til Dels i Pris. Værdioverskudet forøget paa Grund af betydelig Formindskelse af Importen.
- Indførsel af Brødkorn: Opgang i Mængde og Pris for Hvede; Opgang i Mængde, Nedgang i Pris for Rug.
- Indførsel af Foderkorn: Nedgang i Mængde, Opgang i Pris for Majs; Opgang i Mængde, Nedgang i Pris for Byg og Havre.
- Indførsel af Handelsfoderstoffer: Opgang i Mængde, Nedgang (mindre) i Pris for Oliekager; Nedgang i Mængde, Opgang i Pris for Klid.
- Udførsel af dansk Byg: Opgang i Mængde og Pris.

Smør, Flæsk, Æg.

For Udførselen af disse Produkter er den engelske Bybefolknings Vilkaar af væsentlig Betydning. I »The Economist«s Aarsoversigt udtales følgende om de industrielle Forhold i 1908:

»I Begyndelsen af 1908 indtraadte der en stærk og hurtig Nedgang i alle Forretningslivets Grene, Bomuldsindustrien led foruden under den almindelige Depression særlig af en Række uheldige Forhold paa dens Markeder i Syd- og Østasien, og da Fabrikerne for at bøde paa den knappe Avance søgte at nedsætte Arbejdslønnen, udbrød en omfattende Strejke, der særlig i Efteraaret bragte megen Nød. Ogsaa Skibsbygningsfagene led under alvorlige Strejker. Imidlertid anses det dog for utvivlsomt, at den engelske Industri som Helhed har bestaaet

Prøven forholdsvis vel, og den har ikke fremvist saadanne Katastrofer, som navnlig Amerika har været Skuepladsen for.«

De Priser, der opnaaedes for dansk Smør og Æg paa det engelske Marked, tyde da heller ikke paa, at der har været udbredt Nødstilstand hos de sædvanlige Købere. Det maa dog tillige bemærkes, at Tilførselen fra andre Lande af Smør og Æg var i Tilbagegang i 1907, hvorved Priserne holdtes oppe. Derimod vare Flæskepriserne meget utilfredsstillende en stor Del af Aaret, idet der var Overflod af Bacon baade fra Danmark og fra de andre Eksportlande. — Nedenstaaende Tabel viser Indførselen fra andre Lande af de tre Artikler:

		1908	1907	1906	
Indførsel til Eng- land fra andre Lande end Danmark af	{	Smør 1000 Cwt.	2354	2391	2662
		Bacon —	3635	3559	4079
		Æg Mill. Snese	85.8	88.6	90.3

Udførselen af Smør er den af alle Landbrugets Eksportgrene, der i 1908 har haft de bedste Vilkaar. Aarets Gennemsnitspris er højere end i noget Aar siden 1880, og Mængden større end nogensinde før. Af dansk Smør udførtes 177.9 Mill. Pd. (hvoraf 3.8 Mill. Pd. i hermetisk Emballage) til en Værdi af 183.1 Mill. Kr. I 1907 udførtes 171.3 Mill. Pd. (hvoraf 5.0 Mill. Pd. hermetisk) til en Værdi af 169.1 Mill. Kr. og i 1906 158.8 Mill. Pd. (161.8 Mill. Kr.); der var altsaa en Stigning i 1908 paa godt $6\frac{1}{2}$ Mill. Pd. — Under Mejeriekporten maa endvidere opføres 13.9 Mill. Pd. Fløde og 24.6 Mill. Pd. Mælk i 1908 mod henholdsvis 14.3 og 24.2 Mill. Pd. i 1907. Den hertil svarende Smørmængde udgør 6 Mill. Pd. i 1908 og ca. 6 Mill. Pd. i 1907, saa at denne Udførsel — der udelukkende gaar til Tyskland — altsaa har stagneret i det sidst forløbne Aar efter det raske Opsving i de tre foregaaende Aar, fra saa godt som Intet. — Forbruget af fremmed Smør

er stærkt formindsket i de sidste to Aar; det udgjorde 4 Mill. Pd. i 1908 mod $7\frac{1}{2}$ og 11 Mill. Pd. i henholdsvis 1907 og 1906. Lægges denne Nedgang til den ovennævnte Stigning i selve Smøreksperten, faar man, at Udførselsoverskudet fra Mejeribruget i 1908 blev forøget med 10 Mill. Pd. I 1907 var der en Opgang paa $17\frac{1}{2}$ Mill. Pd., i de tre foregaaende Aar 1904—06 var der Stilstand, medens der 1903 var et meget stort Opsving (paa ca. 21 Mill. Pd.).

Af »Danmarks Mejeri-Drift Statistik« for de enkelte Aar vil man se, at netop i de to Aar 1903 og 1907 med det stærke Opsving i Udførselsoverskudet var der Maksimum baade i Mælkeydelsen pr. Ko og i Mælkens Fedme. I 1908, hvor Opsvinget er halvt saa stort som i de to andre Aar, er der i Følge Prof. Bøggilds Afhandling, Side 193—208, Stigning i Mælkeydelsen, medens Fedmen ikke synes yderligere at have bedret sig. — De to Opgørelser, Vareomsætningsstatistikken og Driftsstatistikken, der grunde sig paa ganske forskelligt Talmateriale, bekræfte altsaa hverandre.

Angaaende Bestemmelseslandene for den danske Smørekspert samt Englands Tilførsel af Smør fra de forskellige Lande henvises til Tabel a—b, Side 618—19. — Der var i 1908 Nedgang i Tilførselen af Smør fra Sibirien og især fra Australien. Det australske Smør ankommer særligt i Vintermaanederne; men i de første Maaneder af 1908 udeblev Tilførselen paa Grund af stærk Tørke. Derved opstod der en saadan Smørmangel i England, at Priserne paa det danske Smør i Februar dreves op til en overordentlig Højde; der kom ganske vist en brat Nedgang, men senere hævede Prisen sig paa ny. — Gennemsnitsprisen for hele Aaret er pr. Pd. Smør i alm. Emballage anslaaet til 102.50 Øre i 1908 mod 98.0 Øre i 1907 og 101.3 Øre i 1906.

Efterfølgende Tabel indeholder en Oversigt over Danmarks Omsætning af udenlandsk Smør.

Udenlandsk Smør.

	1908	1907	1906	1903	1900
Indførsel	Mill. Pd.	Mill. Pd.	Mill. Pd.	Mill. Pd.	Mill. Pd.
fra Rusland.....	18.9	26.4	24.7	25.5	25.0
- Sverige	10.5	10.2	12.3	17.2	16.1
- andre Lande	0.3	0.3	0.6	6.5*)	1.3
Ialt indført...	29.7	36.9	37.6	49.2	42.4
Forbrug i Danmark...	4.0	7.6	11.8	11.6	11.9
Genudførsel					
til England.....	18.8	15.1	16.5	30.7	27.9
- Tyskland	6.6	12.2	8.3	6.5	2.3
- andre Lande.....	0.4	1.9	1.0	0.4	0.3
Ialt genudført...	25.8	29.2	25.8	37.6	30.5

*) Den største Del af denne Indførselsmængde er i Virkeligheden kommen fra Rusland og Sverige; men nærmere Oplysning har ikke kunnet fremskaffes.

Tabellen viser, at der ikke blot — som foran omtalt — er Nedgang i den Smørmængde, der sælges til Forbrug her i Landet, men ogsaa Nedgang i den Mængde, der transiterer fra Udlandet (Rusland og Sverige) til Udlandet (England og Tyskland). Særlig kan peges paa Nedgangen i Transitudførselen til Tyskland. Trods den store Befolkningstilvækst gaar det kun langsomt med Forøgelsen af det tyske Forbrug af udenlandske animalske Næringsmidler. Efter Toldforhøjelsen er der Stagnation, til Dels Nedgang i Smørimporten. — Den sidste Kreaturtælling i Tyskland viser da ogsaa en langt stærkere Forøgelse af Kvægtallet end i tilsvarende tidligere Tidsrum.

Udførselen af Flæsk udgjorde i 1908 218.6 Mill. Pd. Heraf var 3.9 Mill. Pd. fersk Flæsk, ganske faa Mil-

lions Pund var Tøndeflæsk, Skinker o. l. Det øvrige udførte Flæsk var som sædvanlig tilberedt som Bacon, saaledes som det engelske Forbrug fordrer det. I 1907 udførtes 192.1 Mill. Pd. (heraf 5 Mill. Pd. fersk Flæsk) og knap 160 Mill. Pd. i hvert af Aarene 1905—06. Den store Stigning i Produktionen i 1908 baade her og i Amerika fremkaldte, som foran nævnt, en betydelig Nedgang i Prisen. Aarets Gennemsnitspris pr. Pd. Flæsk er anslaaet til 46.8 Øre i 1908, 50.2 Øre i 1907 og 52.2 Øre i 1906. Trods en Mængdestigning paa ca. 14 pCt., steg Udførselsværdien derfor kun med knap 6 pCt. — Af Slagteriaffald, der jo hovedsagelig ogsaa hidrører fra Svineavl, udførtes følgende Mængder i 1908: 19.6 Mill. Pd. Hoveder og Tær af Svin, 6.3 Mill. Pd. Hjerter, Lever, Nyrer o. l., 14.0 Mill. Pd. Tarme og Maver, ialt regnet til en Værdi af 4.6 Mill. Kr. (mod 4.8 Mill. Kr. i 1907). Den udførte Mængde var større end i 1907, som Følge af den store Stigning i Antallet af slagtede Svin, men Priserne gik ned, saa at det samlede Værdiudbytte ikke en Gang blev saa stort som i det foregaaende Aar.

Af danske Æg udførtes i 1908 21.25 Mill. Snese mod 20.11 og 19.76 Mill. Snese i 1907 og 1906; samtidig har Indførselen af fremmede Æg været i Nedgang, nemlig 1.30 Mill. Snese i 1908 mod 2.07 og 3.05 Mill. Snese i 1907 og 1906. I de to sidste Aar er Udførselsoverskudet altsaa forøget med $3\frac{1}{3}$ Mill. Snese. I den gennemsnitlige Aarspris, der i en Aarrække har været stigende, er der i 1908 regnet med en Nedgang paa godt 3 Øre pr. Snes. Værdien for Udførselsoverskudet er anslaaet til 26.3 Mill. Kr. i 1908 mod 24.7 Mill. Kr. i 1907.

Tabellerne a—b vise Danmarks Andel i Englands Indførsel og Englands Andel i Danmarks Udførsel af Smør, Flæsk og Æg sammenlignet med andre Landes Andele.

Tabel a. Indførsel til England.

(1 Cwt. = 101.6 danske Pd.)

Fra	Smør Tusind Cwt.			
	1908	1907	1906	1893
Danmark	1857	1819	1676	935
Rusland	639	658	607	54
Australien.....	621	913	857	172
Kanada	48	35	192	43
Frankrig.....	395	281	319	468
Andre Lande.....	651	504	687	655
Ialt...	4211	4210	4338	2327
Fra	Bacon Tusind Cwt.			
	1908	1907	1906	1893
Danmark	2051	1807	1464	712
Amerikas forenede Stater.	2542	2281	2776	2177
Kanada	1004	1192	1191	194
Andre Lande.....	89	86	112	116
Ialt...	5686	5366	5543	3199
Fra	Æg Mill. Snese			
	1908	1907	1906	1893
Danmark	23.5	22.8	22.9	6.5
Rusland	42.4	43.1	42.8	9.1
Tyskland	14.2	16.9	15.9	12.7
Frankrig.....	7.3	7.4	8.9	22.9
Belgien	12.7	12.8	14.7	12.2
Andre Lande.....	9.2	8.4	8.0	2.8
Ialt...	109.3	111.4	113.2	66.2

Tabel b. Udførsel af danske Varer i 1908.

Til	Smør		Flæsk	Hoveder o. l. af Svin	Æg
	alm. Embal.	hermet. Embal.			
	Mill. Pd.	Mill. Pd.	Mill. Pd.	Mill. Pd.	Mill. Snese
Storbritannien . .	170.1	0.7	213.1	19.0	21.0
Hamburg	0.1	2.6*)	1.8	0.4	0.0
Øvr. Tyskland . .	3.8	0.0	2.9	0.0	0.1
Norge	0.0	0.1	0.3	0.1	0.0
Andre Lande . . .	0.1	0.4	0.5	0.1	0.2
Tilsammen . . .	174.1	3.8	218.6	19.6	21.3

*) Udførselen til Hamburg af hermetisk Smør er vistnok hovedsagelig bestemt til Videreforsendelse eller til Skibsforsyning.

Heste; Kvæg og Kød.

De vigtigste Data vedrørende Udførselsmængden af Heste, Kvæg og Kød samt af nogle Biprodukter fra Slagterierne ere anførte i Tabellen Side 620. Med Hensyn til Værdierne henvises til Tabel 1, Side 610—11.

Af Tabellen ses det, at med Undtagelse af Heste var der Opgang i de udførte Mængder over hele Linien. — Udførselen af alle Varerne gaar paa en enkelt, mindre væsentlig Undtagelse nær (Kol. 7) i aldeles overvejende Grad til Tyskland; dog er der ved de fleste af dem i 1908 en noget større Andel end i det nærmest forudgaaende Par Aar, der er gaaet til andre Lande. Dette gælder særlig Udførselen af Hornkvæg og Kød af Hornkvæg til Norge og til Dels til England, fordi Priserne i Tyskland gik stærkt tilbage i det sidst forløbne Aar.

Af de 18631 Heste ere 2118 opførte i Varelisterne som Føl mod 1223 Føl i 1907. Den gennemsnitlige Aarspris (bortset fra Føl), regnet efter den til Danmark

Udførselsmængden af Heste, Kvæg og Kød.

Udførsel i 1908 til	Heste og Føl	Horn- kvæg	Kød af Hornkvæg		Lever, Hjerter m. m.	Tarme	Maver
			fersk	ikke fersk			
	1	2	3	4	5	6	7
	Stkr.	Stkr.	Mill. Pd.	Mill. Pd.	Mill. Pd.	Mill. Pd.	Mill. Pd.
Tyskland	18115	117511	12.8	0.7	5.5	11.1	0.2
Norge	142	3930	4.9	0.2	»	0.0	0.0
Storbritann. . .	10	»	1.6	0.1	0.7	0.6	1.3
Andre Lande	364	194	0.5	0.6	0.1	0.7	0.0
Ialt i 1908 ..	18631	121635	19.8	1.6	6.3	12.4	1.5
— 1907 ..	19716	98640	16.0	1.7	5.9	11.1	1.4
— 1906 ..	25411	105102	20.6	2.9	6.8	9.4	
— 1905 ..	29421	123679	28.1	2.8	7.8	8.6	
— 1904 ..	26137	92058	22.1	3.1	—		
— 1903 ..	25248	62929	21.0	2.3	—		

hjembragte Pris, altsaa med Fradrag af Told og Importomkostninger i Tyskland, er for de to sidste Aar sat omtrent lige høj, nemlig til lidt over 720 Kr. pr. Stk., og noget lavere for Heste til andre Lande. — Indførselen af fremmede Heste er efter sin Kulmination i 1907 nu igen stærkt paa Retur, om end den endnu er langt større end før det pludselige Opsving for 2 à 3 Aar tilbage; der indførtes 16926 Stkr. i 1908 mod 24169 Stkr. i 1907, og der er altsaa paa ny Udførselsoverskud med Hensyn til Antallet. I Værdi steg Udførselsoverskudet i 1908 til 6.9 fra 5.8 Mill. Kr. i det foregaaende Aar. Som følgende Oversigt udviser, er der dog stadig et langt mindre Overskud end i Aarene fra midt i Halvfemserne indtil 1905. Forskellen mellem det her meddelte Tal for indførte Heste og det Side 408 anførte Indførselstal hidrører fra en senere opdaget Fejl i Varelisternes Tal for islandske Heste.

Heste og Føl (Transit fraeregnet).

	Udførsel.	Indførsel.	Udførselsoverskud.	
	13400 Stkr.	6500 Stkr.	6900 Stkr.	6.1 Mill. Kr.
1890—94 gnstl.	—	—	—	—
1895—99 —	18200 —	6250 —	11950 —	10.6 —
1900—04 —	22500 —	6100 —	16400 —	14.1 —
1904 —	26137 —	6388 —	19749 —	14.8 —
1905 —	29421 —	9718 —	19703 —	16.1 —
1906 —	25411 —	23970 —	1441 —	9.8 —
1907 —	19716 —	24169 —	÷ 4453 —	5.8 —
1908 —	18631 —	16926 —	1705 —	9.8 —

For Udførselen af Hornkvæg og Kød af Hornkvæg var der, som det ses af Tabellen Side 622, en Forøgelse af Udførselsmængden paa 23000 Stkr. Kvæg og henimod 4 Mill. Pd. Kød. Priserne i Tyskland vare imidlertid stærkt i Nedgang, og Værdistigningen er derfor betydelig mindre end Mængdestigningen. For fersk Kød er der regnet med en Nedgang fra 33 Øre i 1907 til 28 Øre i 1908 i Udførselen til Tyskland; for Udførselen til Norge regnes lavere Priser. For Udførselen af Kvæg er der tidligere vistnok regnet med for lav Pris, og man har derfor ikke i 1908 (hvor der er regnet med ca. 225 Kr. pr. Stk.) kunnet faa den hele Prisnedgang frem, og Værdistigningen i Tabel 1 for Kvægudførselen er derfor antagelig noget for stor. — For et Par Aar tilbage var der en ret betydelig Indførsel af Slagtekvæg fra Sverige; denne Indførsel er nu saa godt som ophørt; ligeledes er Indførselen af Oksekød (især amerikansk) formindsket.

I efterfølgende Tabel over Udførsel og Indførsel af Kvæg og Kød er tillige angivet de samlede Mængder af salgbart Kød. I de fleste tidligere Aar er regnet med ca. 500 Pd. salgbart Kød pr. Stk. af Kvægudførselen; i de sidste Aar er Gennemsnitsmængden steget en Del.

Tabellen viser, at kun i et enkelt af de foregaaende Aar, nemlig 1905, var Udførselsoverskudet i Kvæg- og Kødomsætningen baade med Hensyn til Mængde og Værdi større end i 1908.

	Udførsel			Indførsel			Udførsels- overskud	
	Horn- kvæg	Kød af Horn- kvæg	Tilsam- men salg- bart Kød	Horn- kvæg*)	Kød af Horn- kvæg	Tilsam- men salg- bart Kød	Salgbart Kød	Værdi
	Stkr. (1)	Mill. Pd. (2)	Mill. Pd. (3)	Stkr. (4)	Mill. Pd. (5)	Mill. Pd. (6)	Mill. Pd. (7)	Mill. Kr. (8)
1908	121635	21.4	85	972	1.8	2	83	32.4
1907	98640	17.7	67	4120	3.1	4	63	27.3
1906	105102	23.5	75	9968	3.4	7	68	29.2
1905	123679	30.9	91	11942	2.0	7	84	34.6
1904	92058	25.2	71	5490	2.5	5	66	26.0
1903	62929	23.3	54	4259	2.0	4	50	20.1
1902	47008	29.6	52	1958	2.1	3	49	18.6

*) Ovenstaaende Tal for Indførsel af Kvæg omfatter kun Indførselen fra Sverige. Fra England (New Jersey) er i hvert af de fire sidste Aar indført 660—700 Stkr. Tillægsdyr. — En forholdsvis stor Del af Indførselen fra Sverige er Kalve (884 Stkr. i 1908, 1468 Stkr. i 1907, 2185 Stkr. i 1906).

Udførselen fra Faareavlen udgjorde i 1908 0.5 Mill. Pd. fersk Kød og 711 Stkr.; dette svarer til Udførselen i 1907, men er mindre end i de foregaaende Aar. — Af ikke-fersk Faarekød, saltet eller røget, bruges der ikke ubetydelige Mængder fra Island og undertiden fra andre Steder (Rusland, Argentina).

(Sluttes.)

Om den fremtidige Ordning af internationale Landbrugskongresser.

Ved T. Westermann.

Som meddelt i Tidsskriftets 8. Hefte efter »Journal d'agriculture pratique« bestemte den permanente Kommission (Commission internationale d'agriculture)*), som siden 1889 har foranstaltet 8 internationale Landbrugskongresser i forskellige Lande, at den næste Kongres skal søges ordnet i Madrid og ikke, som oprindeligt forudsat, i Berlin. Det er ogsaa meddelt, at denne Ændring af Planen skyldes den tyske Regerings Stilling, som motiveredes ved Frygt for, at de internationale Kongresser skulle skade det ny internationale Landbrugsinstitut i Rom. Dette skal nemlig ifølge sit Program undersøge Betimeligheden af, at visse Forslag af stor Betydning diskuteres ved internationale Landbrugsmøder; men da Instituttet ikke endnu har kunnet foretage en saadan Undersøgelse, mener den kejserlige tyske Regering, at man bør afvente dets Standpunkt. Den vil derfor ikke ved at indbyde til Kongres i Berlin rejse Vanskeligheder for Institutrets normale Udvikling.

Ved Kommissionens Møde i Paris d. 1. Juni d. Aar, der indlededes med denne Meddelelse, hævdede Præsidenten M. J. Méline, at den kejserlige tyske Regering her-

*) Om Kommissionens Dannelse og Virkemaade er der gentagne Gange givet Meddelelser paa Dansk f. Eks. i dette Tidsskrift 1907, S. 77 o. flg.

ved havde skabt en Konfusion, som det var Kommissionens Pligt at optræde imod.

De to Institutioner havde en ganske forskellig Karakter, idet Instituttet er en permanent og officiel Anstalt for de Stater, der have sluttet sig dertil, medens de internationale Landbrugskongresser ere fri, periodiske Sammenkomster for Landbrugere og Delegerede fra Landbrugsselskaber; de have ingen administrativ Karakter og forlange kun velvillig Støtte hos Regeringen i de Lande, hvor de afholdes. Denne Forskel fremgaar endog tydelig af den Overenskomst, der er vedtaget i Rom d. 7. Juni 1905 om definitiv Konstitution af det internationale Institut. Artikel 9 i denne Overenskomst forudser blandt Instituttets Opgaver, at forelægge til Godkendelse for Regeringerne de Ønsker, der fremsættes af de internationale Landbrugskongresser og andre*). Det var for at imødekomme denne Bestemmelse, at den internationale Kongres i Wien 1907 havde behandlet Spørgsmaalet om Samarbejde mellem Instituttet og Kongresserne, og Diskussionen herom var sluttet med Vedtagelse af følgende Resolution, forelagt af D'Herrer Markis *Capelli*, Ministerialdirektør, Dr. *Thiel* og Kommissionens Præsident M. *Méline*:

»Kongressen overdrager til den internationale Landbrugskommission, naar det internationale Institut træder i Funktion, paa bedste Maade at forebringe Kongressens og Landbrugsselskabernes Ønsker for det«.

Præsidenten paapeger, at det af disse Bestemmelser fremgaar, at Instituttets Skabere aldrig have tænkt sig, at dettes Virksomhed skulde medføre Ophævelsen af de internationale Kongresser, og paa den anden Side, at Kongresserne aldrig have tilkendegivet nogen Hensigt om at

*) Saaledes er ogsaa Forholdet fremstillet af Danmarks nu afdøde Repræsentant ved Instituttet i Rom, Kammerherre *K. Schested*, der fremhæver, at Bestemmelsen netop tilsigter et godt Samarbejde mellem Instituttet og Kongresserne. Se Tidsskriftet for 1906, S. 199.

gøre Indgreb i Institutts Omraade. De gensidige Forhold ere saaledes tydelig angivne.

Kommissionen, som har det Hverv at sikre de internationale Landbrugskongressers Kontinuitet, kan derfor ikke inklade sig paa den Opgivelse af sin Stilling, som man forlanger. Den maa opretholde sin Organisation, idet den støtter sig til de Bestemmelser, der have skabt det internationale Institut i Rom, og Kongresserne kunne saaledes lette Institutts Arbejde i Stedet for at hæmme det. At dømme efter et nylig holdt Foredrag af Institutts Præsident, Grev *Faina*, er dettes vigtigste Formaal at belyse saa nøjagtigt, som muligt, de øjeblikkelige og fremtidige Tilbud af Landbrugsprodukter paa Verdensmarkedet. Det er en Opgave, som Kongresserne ikke kunne tænke paa at paatage sig.

Efter at Repræsentanter for forskellige Lande havde udtalt deres fulde Tilslutning til Præsidentens Syn paa Forholdet mellem Instituttet i Rom og Kommissionen, vedtoges en Resolution, hvori den internationale Landbrugskommission udtrykker sin Beklagelse over at maatte opgive Planen om at afholde den 9. Kongres i Tyskland; men tillige sin Bestemmelse om ikke at ville unddrage sig Udøvelsen af det Hverv, der er den betroet, og den vil derfor straks paabegynde Forhandlinger om Valget af det Land, hvor den næste Kongres skal afholdes.

Resultatet af disse Forhandlinger blev, som allerede nævnt, Valget af Spanien, og det blev overdraget den tilstedeværende Repræsentant for dette Land, Grev *Montornes* at søge Sagen realiseret. Greven gjorde opmærksom paa, at man af Hensyn til Klimaet burde vælge Foraaret eller Efteraaret, og han ansaa Foraaret 1911 for det heldigste Tidspunkt.

U d v i d e l s e a f K o m m i s s i o n e n s R a m m e r bragtes dernæst paa Bane af Præsidenten, som paapegede Nødvendigheden af, at Kommissionen udvikler større Aktivitet i Fremtiden. Dens Virksomhed indskrænker sig nu til at sikre de internationale Landbrugskongressers regel-

mæssige Periodicitet, dens Møder ere sjældne, og da dens Dagsorden næsten udelukkende omfatter administrative Spørgsmaal, samler den forholdsvis faa af de udenlandske Medlemmer. Kommissionen udøver saaledes ikke en direkte Indflydelse paa Valget af Emnerne for Kongresserne, men overlader Organisationen til de nationale Komitéer, der nedsættes forud for hver Kongres. Præsidenten mente, at Kommissionen i Fremtiden uden at berøve de nævnte Komitéer det Initiativ og Ansvar, der tilkom dem, burde spille en mere aktiv Rolle ved Forberedelsen af Kongresserne og tilføre disse Forarbejder og Slutninger, som den forud havde behandlet, og som den derefter kunde forelægge Kongresserne til Godkendelse. For at opnaa dette maatte Kommissionens Rammer udvides, og man maatte anmode Medlemmerne i de forskellige Lande om at udpege Repræsentanter for de vigtigste Landbrugsorganisationer, som kunde ventes at ville slutte sig til Kommissionen og tage aktiv Del i dens Arbejde; det vilde desuden være ønskeligt at erhverve Tilslutning af unge, aktive Medarbejdere. Kommissionen vilde derved blive en permanent Komité for de internationale Landbrugs-kongresser, som kunde virke til at koncentrere disses Arbejde om bestemte Spørgsmaal, medens det hidtil ofte spreder sig over et for stort Antal Sager, der ikke ere tilstrækkeligt bearbejdede.

Ogsaa disse Betragtninger vandt udelt Bifald, og der fremkom under Diskussionen Bemærkninger om, at mange store Organisationer af Landbrugere vare ukendte med Kommissionens Eksistens og Virkemaade, samt at navnlig engelsktalende Nationer vare sparsomt repræsenterede. Sekretæren, M. *Sagnier*, gjorde opmærksom paa, at Kommissionen ved at iværksætte Præsidentens Forslag egentlig kun vendte tilbage til sine første Traditioner. Kommissionen havde saaledes tidligere udsendt Spørgelister og samlet talrige Besvarelser, der bl. a. havde tjent som Grundlag for Forhandlinger paa Kongressen i Bryssel 1895, og naar man havde ophørt hermed, var Grun-

den den, at man havde savnet den fornødne regelmæssige, økonomiske Støtte fra Landbrugets Organisationer i de forskellige Lande. Kommissionens Medlemmer burde være Fortalere for, at saadan Støtte blev ydet, og Sekretæren sluttede med at fremhæve **D e t k g l. d a n s k e L a n d h u s h o l d n i n g s s e l s k a b s** trofaste Bistand som Eksempel til Efterfølgelse.

Præsidenten fremhævede Nødvendigheden af, at Kommissionen faar et fast Budget, og han ansaa det for umuligt, at den Appel, der nu atter vilde blive rettet til Medlemmerne, ikke skulde kunne føre hertil.

Sluttelig valgtes 5 yngre Mænd til som Forretningsudvalgets Tilforordnede og sammen med dette at forbedre et Program over de Spørgsmaal, der skulde behandles ved den næste Kongres, og dette Program ventes da behandlet ved et Møde af Kommissionen i Foraaret 1910.

Kommissionen har altsaa for saa vidt skiftet Karakter, som den har besluttet at omdanne sig til en permanent Kongreskomité og til for Fremtiden direkte at lede Kongressernes Forberedelse. I et Cirkulære til Kommissionens Medlemmer henleder Præsidenten Opmærksomheden paa Nødvendigheden af, at man i Henhold til nævnte Bestemmelser maa tage de vigtigste og mest aktuelle Landbrugsspørgsmaal under Behandling og gøre dem til Genstand for særligt Studium i Tiden mellem de enkelte Kongresser. Disse Emner bør da, forinden de tjene som Grundlag for Kongressernes Arbejder, bearbejdes, og Resultaterne publiceres i foreløbige Beretninger for at tiltrække Landbrugsverdenens Opmærksomhed. Under disse Forhold vil den internationale Kommissions Møder i Paris ikke længere blot være almindelige Registreringsmøder; de ville blive smaa forberedende Kongresser. Medlemmerne opfordres derfor til at søge yderligere Tilslutning til Kommissionen og dens Gerning hos Landbrugets Sammenslutninger for ad denne Vej at forøge Antallet af Kommissionens Medlemmer, saaledes at den mere virksomt end hidtil kan forberede Kongres-

serne og give deres Beslutninger forøget Autoritet. Til Realisationen af dette Program er det imidlertid nødvendigt, at Kommissionen faar et fast Budget til Afholdelse af de forøgede Udgifter, særlig ved Trykning, som blive en Følge af den ny Organisation, og de dertil fornødne Midler maa skaffes ved aarlige Bidrag fra Landbrugets Organisationer i de forskellige Lande. Præsidenten slutter sin Henvendelse til Medlemmerne med en Bemærkning om Nødvendigheden af, at Udkastet til den ny Organisation gøres til Genstand for omhyggelig Overvejelse, og han udbeder sig skriftlig Meddelelse om de enkelte Medlemmers Anskuelse om Sagen.

Som Medlem af Kommissionen har Forfatteren af disse Linier altsaa den Opgave at tage Standpunkt til den ny Ordning, men inden dette sker, finder jeg det rigtigt, efter Samraad med min danske Kollega i Kommissionen, Hr. Hofjægermester *Ræder*, at give de ledende Mænd i vort Landbrugs Organisationer Lejlighed til at erklære, om de ønske disse repræsenterede, og det er navnlig med dette Formaal, at den foreliggende Redegørelse fremkommer.

Om det Udbytte, der kan ventes for vort Land og for vort Landbrugs enkelte Organisationer, ved paa nævnte Maade at støtte Kommissionen, vil der selvfølgelig være delte Meninger; men med Henblik paa den livlige Deltagelse i det internationale Samarbejde, som finder Sted her fra Landet paa andre Omraader, synes det rimeligt, at vort Landbrug, som m. H. t. Organisation næppe staar tilbage for noget andet Lands, søger at indtage en passende Plads ogsaa udadtil i de internationale Organisationer, som tilsigte at udvikle Landbrugets Produktion i det Hele og dermed det almindelige Velfærd og Kulturstandpunkt blandt de civiliserede Nationer.
